

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 339184
Documentnummer: 340285

Datum: 14 februari 2023
Portefeuille(s): Financiën
Portefeuillehouder(s): Siert Jan Lap
Contactpersoon: Ellen van de Westerlo
Tel.nr.: 14 0321
Emailadres: e.van.de.westerlo@dronten.nl

Onderwerp *Afsprakenkader Alliander*

Context

- ☐ Afdoening motie [naam / raadsvergadering d.d.]
- ☐ Afdoening toezegging [commissievergadering/raadsvergadering d.d.]
- ☐ Beantwoording raadsvragen
- ☐ Actuele bestuurlijke aangelegenheid
- ☒ Anders, informatie instemming op AvA van Alliander op 19 april 2023

Korte samenvatting

De netwerkbedrijven hebben een zeer grote investeringsopgave, onder meer gelet op de energietransitie. In 2021 heeft de gemeente Dronten als aandeelhouder van Alliander een obligatielening (aandeelhouderslening) verstrekt van ruim € 2 miljoen. Veel aandeelhouders die Alliander in 2021 een lening hebben verstrekt, hebben Alliander opgeroepen te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een bijdrage van de Staat mogelijk is.

De staat en de netwerkbedrijven Alliander N.V. (Alliander), Enexis Holding N.V (Enexis) en Stedin Holding N.V (Stedin) zijn tot een onderhandelingsakkoord gekomen over de voorwaarden waaronder een kapitaalstorting en daarmee aandeelhouderschap door de staat in de netwerkbedrijven in de toekomst mogelijk wordt. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het Afsprakenkader. Dit onderhandelingsakkoord is tot stand gekomen na intensieve gesprekken tussen de netwerkbedrijven, hun aandeelhoudersvertegenwoordigers en de ministeries van Financiën en van Economische Zaken en Klimaat.

Het Afsprakenkader is een overeenkomst tussen de staat en de netwerkbedrijven Alliander, Enexis en Stedin en wordt dan ook door deze vier partijen ondertekend. Om de overeenkomst te mogen ondertekenen doorlopen de partijen de bij hen vigerende procedures. Bij de netwerkbedrijven is daartoe een akkoord van de aandeelhouders vereist. Concreet betekent dit dat Alliander de goedkeuring voor het ondertekenen van het Afsprakenkader zo spoedig mogelijk aan haar aandeelhouders zal voorleggen. Vooralsnog ligt daarbij agendering tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) in april 2023 voor de hand.

Het college heeft besloten in te stemmen met het Afsprakenkader op de AvA van 19 april 2023 waarbij Nuval namens de Nuval-gemeenten een stem uitbrengt.

Bijlage(n):

Inhoudelijke boodschap

Het afsprakenkader

Als een netwerkbedrijf, in nauwe samenwerking met haar aandeelhouders meent dat toetreding van de staat als nieuwe aandeelhouder noodzakelijk is om in de kapitaalbehoefte te voorzien, zal het netwerkbedrijf op basis van het Afsprakenkader hiertoe een verzoek aan de staat kunnen doen. In het Afsprakenkader is afgesproken hoe de staat een dergelijk toetredingsverzoek zal beoordelen, welke eisen de staat zal stellen aan een toetredingsverzoek en aan een daadwerkelijke deelneming als nieuwe aandeelhouder, alsmede de bijbehorende procesafspraken. Onderdeel daarvan zijn afspraken over waardering, prijsbepaling en de governance die van toepassing zullen zijn indien de staat zal participeren. Als het toetredingsverzoek uiteindelijk resulteert in een daadwerkelijke deelneming van de staat als nieuwe aandeelhouder worden de daarbij behorende afspraken vastgelegd in een participatieovereenkomst waarvan de kaders zijn afgesproken in het Afsprakenkader. In de bijlage zijn de belangrijkste elementen in het Afsprakenkader toegelicht.

Betrokkenheid gemeente als aandeelhouder

De aandeelhouders van Alliander hebben, vertegenwoordigd door de deelnemers in het grootaandeelhoudersoverleg (GAO), in de gesprekken met de Staat een zelfstandige en actieve rol gehad en zich daarbij laten bijstaan door de externe adviseurs KPMG en Houthoff. Namens de Nuval-gemeenten neemt Huub Hieltjes (burgemeester van de gemeente Duiven) deel aan dit overleg.

Standpunt andere aandeelhouders

Formeel is nog niet bekend of de andere (groot)aandeelhouders instemmen met het Afsprakenkader. Informeel is het beeld dat alle grootaandeelhouders de noodzaak van (toekomstige) participatie van de Staat onderschrijven. Het opgestelde Afsprakenkader wordt beschouwd als een noodzakelijke eerste stap en lijkt daarmee op breed draagvlak te kunnen rekenen. Meer concreet hebben het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland en enkele colleges van burgemeester en wethouders in de regio Leiden al laten weten voornemens te zijn in te stemmen met het Afsprakenkader, met inachtneming van eventuele wensen en bedenkingen staten en raden.

Beoogd effect

Het beoogde effect van het aandeelhouderschap van Alliander is:

- 1. het borgen van het publiek belang in de vorm van een continue, betaalbare en betrouwbare stroomvoorziening en;*
- 2. het borgen van het financieel belang in de vorm van dividend waar de gemeente als aandeelhouder aanspraak op kan maken.*

Het beoogde effect van instemming met het Afsprakenkader is gericht op het borgen van de financierbaarheid van de investeringen in de energie-infrastructuur en daarmee een continue, betaalbare en betrouwbare energievoorziening. In het Afsprakenkader is zoveel mogelijk rekening gehouden met het (financiële) aandeelhoudersbelang.

Informerend raad

Het besluit tot instemming met het Afsprakenkader in de AvA is een privaatrechtelijke rechtshandeling en conform artikel 160, lid 1 Gemeentewet een bevoegdheid van het college. Het uitoefenen van de rechten die een gemeente Dronten als aandeelhouder heeft, valt onder dit begrip.

In artikel 169 lid 4 Gemeentewet is opgenomen dat het college de raad vooraf inlichtingen geeft wanneer de raad daarom verzoekt of wanneer een besluit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. Wanneer het besluit ingrijpende gevolgen kan hebben dan mag het college geen besluit nemen alvorens de raad haar wensen en bedenkingen ter kennis van het college brengt. Het Afsprakenkader brengt op dit moment geen directe consequenties met zich mee voor de gemeente Dronten als aandeelhouder van Alliander.

Financiële consequenties

Het Afsprakenkader heeft geen directe (financiële) consequenties voor de gemeente Dronten en de andere aandeelhouders van Alliander. De afspraken die voortvloeien uit het Afsprakenkader worden pas geïmplementeerd op het moment dat de Staat daadwerkelijk zou toetreden als aandeelhouder van Alliander.

Het aangaan van een participatieovereenkomst door Alliander vereist de voorafgaande goedkeuring door de AvA. Daaraan voorafgaand zal, zoals nu bij het Afsprakenkader, de staat en Alliander in nauwe samenwerking met het GAO overeenstemming hebben bereikt over de inhoud van een participatieovereenkomst tussen de staat en Alliander.

De uitgangspunten in het Afsprakenkader hebben wel impact bij een eventuele toekomstige toetreding van de staat in Alliander. Daarom zijn de belangen van de aandeelhouders in deze fase al zo goed mogelijk geborgd via Nuval en het GAO. Daarbij wordt opgemerkt dat de aandeelhouders nog het recht hebben om een toetredingsverzoek goed te keuren.

Het Afsprakenkader bevat wel de uitgangspunten voor een toekomstig aandeelhouderschap van de staat als Alliander een verzoek daartoe doet. Daarbij dient in ogenschouw te worden genomen dat een toekomstig aandeelhouderschap van de staat tot een afname van het aandelenpercentage van de huidige aandeelhouders kan leiden, het zogenaamde 'verwateren'. Dat heeft in voorkomend geval direct invloed op de mate van zeggenschap en het aandeel in een dividenduitkering van de huidige aandeelhouders.

Vervolg

Er bestaat de mogelijkheid voor raadsleden om deel te nemen aan een informatiesessie op 22 februari en 8 maart 2023.

Op 19 april 2023 zal Nuval namens de Nuval-gemeenten een stem uitbrengen.

Bijlagen

In de bijlage worden de belangrijkste elementen in het Afsprakenkader verwoord.

Bijlage(n) bij deze raadsinformatiebrief:

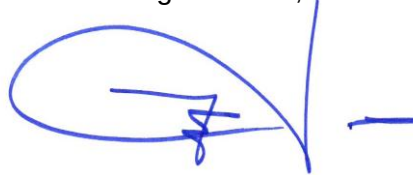
1. Belangrijkste elementen in het Afsprakenkader (documentnummer 342299)

De Secretaris,

J.D. Pruim

De Burgemeester,

drs. J.P. Gebben

/ Belangrijkste afspraken in het afsprakenkader

De belangrijkste elementen in het Afsprakenkader per onderwerp zijn:

1. Procesafspraken;
2. Term Sheet Governance;
3. Term Sheet Waardering;
4. Term Sheet Kapitaalbehoefte;
5. Verplichtingen Alliander.

Ad 1) Procesafspraken;

In het Afsprakenkader is opgenomen dat bij een toetredingsverzoek van een netwerkbedrijf, het onderstaande proces zoveel mogelijk zal worden gevolgd:

- het netwerkbedrijf informeert de Staat over het ontstaan van mogelijke kapitaalbehoefte en dient een plan van aanpak in met mitigerende maatregelen voor het verlagen van de kapitaalbehoefte: vóór 1 oktober (eerste jaar van het proces);
- het netwerkbedrijf dient een toetredingsverzoek in: uiterlijk 1 maart (tweede jaar van het proces);
- due diligence onderzoek door de Staat naar het netwerkbedrijf: 1 april – eind mei (tweede jaar van het proces);
- onderhandeling participatieovereenkomst: Prinsjesdag – 1 december (tweede jaar van het proces);
- parlementaire goedkeuring: omstreeks december (tweede jaar van het proces);
- Staat treedt in principe toe als aandeelhouder van het Netwerkbedrijf door middel van een kapitaalstorting (in het voorjaar van het derde jaar van het proces), afhankelijk van het verloop van de relevante democratische processen.

Het totale proces neemt naar verwachting minimaal 18 maanden in beslag.

Ad 2) Term Sheet Governance;

In het Afsprakenkader is verder opgenomen dat een participatieovereenkomst ten minste een aantal elementen bevat, waaronder de voorwaarden uit de Term Sheet Governance. De Term Sheet Governance bevat zes onderwerpen. Hieronder worden de belangrijkste voorgestelde afspraken per deelonderwerp samengevat.

Algemeen

- Er is een bijzondere besluitvormingsprocedure afgesproken waarbij de Staat en andere aandeelhouders aan de Raad van Bestuur kunnen vragen om bepaalde besluiten te heroverwegen, steeds met inachtneming van de rol van de RvC en de OR. Ultimo is het mogelijk dat de (uitvoering van) bepaalde besluiten op basis van veto's geblokkeerd kunnen worden. Het bijzondere besluitvormingsproces geldt samengevat voor de volgende besluiten:
 - het vaststellen van het Financieringsplan, waarbij de Staat een veto kan uitoefenen indien het plan afwijkt van een aantal vooraf en gezamenlijk (Staat, vennootschap en aandeelhouders) overeengekomen financiële uitgangspunten (zie ook hieronder); en
 - investeringen buiten het gereguleerde domein van het netwerkbedrijf, die het toepasselijke drempelbedrag overschrijven, waarbij de Staat en de andere aandeelhouders uiteindelijk een veto hebben. De andere (decentrale) aandeelhouders hebben alleen een veto indien zij meer dan 50% van de stemmen (incl. de Staat) kunnen uitoefenen. Voorts kan het veto van de andere aandeelhouders alleen worden uitgeoefend door ten minste drie aandeelhouders wanneer die gezamenlijk meer dan 50% van de stemmen (excl. de Staat) kunnen uitoefenen.
- De Staat neemt zitting in het Grootaandeelhoudersoverleg (GAO) en de Commissie van Aandeelhouders (CvA).
- De Staat krijgt rechtstreeks of via het GAO verschillende informatie- en consultatierechten.

Financiële positie

- Als de Staat toetreedt als aandeelhouder, wordt een nieuw RvC-lid benoemd met een financieel profiel. Qua proces wordt hierbij aangesloten bij de bestaande (governance) processen, waarbij geldt dat de Staat expliciet akkoord dient te gaan met de voordracht van een geselecteerde kandidaat.
- De Raad van Bestuur van Alliander is verplicht jaarlijks een financieringsplan op te stellen dat voldoet aan overeengekomen uitgangspunten waaronder minimaal een A-minus rating (zie Term Sheet Governance, punt 2.2, voor nadere details), die in een participatieovereenkomst zullen worden opgenomen en slechts gewijzigd kunnen worden bij consensus van Alliander, het GAO en de Staat.
- Alliander is verplicht periodiek financiële rapportages te verstrekken aan het GAO.
- In een participatieovereenkomst worden er afspraken gemaakt over het dividendbeleid, dat voor een nader overeen te komen periode na een storting door de Staat zal gelden. Na afloop van deze periode kan het dividendbeleid worden aangepast volgens de geldende governance.

Strategie en maatschappelijk verantwoord ondernemen

- De Staat wordt via het GAO betrokken bij en geconsulteerd over totstandkoming en herziening van de strategie van Alliander.
- De Staat verwacht dat Alliander op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) een voorbeeldrol vervult in de sector. Alliander dient de verantwoordelijkheid te nemen voor mensen, de maatschappij en het milieu, voor zover deze worden beïnvloed door de activiteiten van de onderneming. Dit sluit goed aan op het reeds geldende MVO-beleid van Alliander.

Investeringsen

- Informatieverplichting jegens de AvA met betrekking tot de wijze waarop het door de Staat verstrekte kapitaal is aangewend.
- Verplichting om een Lange Termijn Investeringsplan op te stellen en het GAO (waarin de Staat dan vertegenwoordigd is) daarover te consulteren.
- Investeringsen buiten de netbeheerder, die het toepasselijke drempelbedrag overschrijven, geldt - waar nodig - het voorgenoemde heroverwegingsproces (zie 'Algemeen' hierboven).

Evaluatie

- Het aandeelhouderschap van de Staat zal periodiek worden geëvalueerd. Het moment dat deze evaluatie voor het eerst zal plaatsvinden, wordt vastgelegd bij de Participatie-overeenkomst.
- Het Afsprakenkader zelf wordt 2e helft 2028 geëvalueerd. In deze evaluatie zal gezamenlijk worden besproken of het Afsprakenkader bijdraagt aan de borging van de betrokken publieke belangen en werkt zoals bij het sluiten van het Afsprakenkader was beoogd.

Ad 3) Term Sheet Waardering

In de Term Sheet Waardering worden afspraken gemaakt over het proces om tot een faire, marktconforme waardering van het netwerkbedrijf te komen, op het moment dat de Staat (en eventueel andere nieuwe of bestaande aandeelhouders) voornemens is kapitaal (bij) te storten. Er geldt een zware inspanningsverplichting voor de bestaande aandeelhouders en de Staat om op bestuurlijk niveau, al dan niet bijgestaan door een onafhankelijk procesbegeleider, tot een wederzijds acceptabele emissieprijs te komen.

Ad 4) Term Sheet Kapitaalbehoefte

In de Term Sheet Kapitaalbehoefte worden afspraken gemaakt over het bepalen van de kapitaalbehoefte en het opstarten van het toetredingsproces. Voordat een toetredingsverzoek gedaan kan worden, dient een netwerkbedrijf op basis van het Afsprakenkader de kapitaalbehoefte en de dekking daarvan door de Staat redelijkerwijs zoveel mogelijk te beperken, onder andere door:

1. te inventariseren of en in welke mate bestaande aandeelhouders bereid zijn om additioneel kapitaal te storten;

2. te inventariseren of in welke mate provincies en/of gemeenten uit het verzorgingsgebied van Alliander bereid zijn om aandeelhouders te worden.

Het netwerkbedrijf dient in een plan van aanpak te laten zien welke van de genoemde of reeds genomen maatregelen bijdragen aan verlagen van de Kapitaalbehoefte. De Staat beslist zelfstandig over het invullen van (een deel van) de kapitaalbehoefte.

Ad 5) Verplichtingen Alliander tussen ondertekening Afsprakenkader en sluiten eventuele participatieovereenkomst.

De voorgenomen ondertekening van het Afsprakenkader leidt alleen tot de verplichting om ieder kalenderjaar, omstreeks het deponeren van de jaarrekening, de Staat te informeren over de op dat moment geldende financiële situatie en of Alliander een kapitaalbehoefte voorziet in de daaropvolgende kalenderjaren.